

Dr. Maria Lezzi, direktorica švicarskega Zveznega urada za prostorski razvoj ARE, je zadovoljna s potekom Alpskega tedna v Poschiavu.

Uspešno usklajeno sodelovanje

Na razpravah v okviru Alpskega tedna, ki je predprejšnji teden potekal v Švici, je bila pogosto osrednja tema vprašanje energije. Udeleženci pa so se spraševali tudi o procesih in nakazali nove, nekonvencionalne poti. Okoli 400 udeležencev Alpskega tedna, ki je potekal pod naslovom "Obnovljive Alpe", je predprejšnji teden v švicarskem Valposchiavu odkrilo majhno gorsko dolino, ki predstavlja primer uspešnega trajnostnega razvoja. Istočasno so zasedali tudi ministri Alpske konvencije pod predsedstvom Švice. Poleg tega se je Alpskega tedna udeležilo še 120 mladih iz vseh alpskih držav, ki so sodelovali z glasbo, predvajanjem videov, gledališkimi nastopi in izražanjem svojih stališč v javnosti in v osebnih razgovorih. "Sodelovanje okoljskih ministrov na 12. Alpski konferenci je bilo uspešno", meni Maria Lezzi, direktorica švicarskega Zveznega urada za prostorski razvoj ARE, ki je prireditev organiziral skupaj s CIPRO, "Povezanost v Alpah," organizacijama ISCAR, in ALPARC, klubom Arc Alpin (CAA) in regijo Valposchiavo. "Tukaj smo lahko spoznali, da so za trajnostni razvoj Alp potrebne različne sile", je poudarila Maria Lezzi. Prikazala pa je tudi možnosti za izboljšanje: stike z opazovalci Alpske konvencije - med njimi tudi CIPRO - bi bilo treba okrepiti, pa tudi omogočiti določene možnosti sodelovanja za nove akterje.

Vprašanja energije je treba reševati skupaj

Okoljski ministri Alpske konvencije so v Poschiavu sprejeli sklep o ustanovitvi platforme za energijo. Ta naj bi alpskim državam omogočila izmenjavo izkušenj v zvezi z izzivi in možnostmi na področju energije in podnebnih sprememb. Mandat platforme bo podrobneje opredeljen v naslednjih mesecih. Ministri in ministrice so se zavzeli za okrepljeno vključevanje lokalnih in regionalnih akterjev v izvajanje konvencije. Številni med njimi so pokazali zanimanje za vprašanje sodelovanja mladih pri oblikovanju prihodnosti Alp. Maria Lezzi meni, da je hotela Švica z Alpskim tednom pokazati, da se zavzema za trajnostni razvoj v Alpah in da želi doseči učinek - pa čeprav je država podpisala "samo" okvirno konvencijo. V skladu s sklepom 12. Alpske konference bo za naslednje dve leti predsedovanje Alpski konvenciji od Švice prevzela Italija.

Viri in več informacij na: www.alpweek.org/2012, www.facebook.com/AlpWeek, www.uvek.admin.ch/dokumentation/00474/00492 (d)

Stališča CIPRE

Predstavniki Mladinskega parlamenta Alpske konvencije so avstrijskemu ministru za okolje Nikolausu Berlakovichu izročili svojo resolucijo.

Alpska konvencija mora dokazati, da misli resno

če želimo, da Alpe postanejo obnovljive, potrebujemo mlade, se glasi osrednje spoznanje Alpskega tedna. Pogodbenice Alpske konvencije so sedaj pozvane, naj besedam sledijo dejanja - tudi na področju energije. CIPRA je v preteklosti kot organizacija s statusom uradne opazovalke pri Alpski konvenciji pogosto izražala nezadovoljstvo zaradi nedejavnosti organov Alpske konvencije, zdaj pa se zdi, da bo le prišlo do preobrata: 12. Alpska konferenca, ki je predprejšnji teden potekala v okviru Alpskega tedna v švicarskem Valposchiavu, je bila, kot ocenjujejo v CIPRI, ena najuspešnejših doslej - ne nazadnje tudi zato, ker so bile upoštevane njihove zahteve.

Delovanje nove platforme Alpske konvencije za energijo naj bi bilo prvotno omejeno na proizvodnjo, akumuliranje in distribucijo energije, na pobudo CIPRE pa bo platforma sedaj med področja delovanja morala vključiti še zmanjšanje porabe energije in povečanje energijske učinkovitosti. S tem dejanjem so ministri in ministrice priznali, da načrtovani energijski preobrat ni samo tehnični, temveč je predvsem tudi družbenopolitični izziv, ki zadeva številna področja življenja. Ta sklep pa v Švici pri ministrici za energijo in zvezni vladi še ni dal nobenih vidnih rezultatov, poleg tega pa v izjavah in sklepih iz Poschiava še vedno nista zapisani prednostni nalogi, to pa sta zmanjšanje porabe energije in energijska učinkovitost.

Poziv okoljskih ministrov in ministric, naj pogodbenice okrepijo izvajanje Alpske konvencije v praksi in v ta proces v večji meri vključijo regionalne in lokalne akterje, izhaja iz pobud, ki jih je CIPRA že večkrat izrekla.

Mlade, ki sta jih k sodelovanju povabila CIPRA in društvo "Alpsko mesto leta", pa so delegati

predvsem poslušali. Ustvarjalno in vztrajno so si mladi prizadevali za sodelovanje v razpravi, nekateri ministri in ministrice so celo privolili v osebni razgovor, drugi pa so spontano obiskali informativno tržnico mladih. Tudi na zaključnem plenumu Alpskega tedna so o mladih vsi govorili.

Prvi korak je narejen, slediti pa mu morajo novi. Mladi so tista gonilna sila, ki bo Alpe premikala naprej - če bodo temu obrnili hrbet, kdo bo potem skrbel za to, da bo alpski prostor postal obnovljiv?

Viri in več informacij na: www.cipra.org/sl/zamedije, www.cipra.org/de/presse/medienmitteilungen

Novice iz CIPRE

Zadnja številka revije Alpenadru s podnaslovom "Yes, youth can" je posvečena dogajanju v Alpah na področju vključevanja mladih v procese odločanja.

Za pristno sodelovanje mladih

Kaj potrebujejo mladi, da bi sodelovali pri reševanju političnih in okoljskih vprašanj? Nova številka revije Alpenadru "Yes, youth can" kaže, kaj se v Alpah dogaja na področju sodelovanja mladih. Mladi se v tradicionalnih oblikah vse redkeje vključujejo v javno in politično življenje, njihovo zanimanje za politiko je skromno. Zavračajo oblike sodelovanja s starejšimi člani predsedstva društev, zapuščajo domače hribovske vasi, ker si želijo delo in dom poiskati v velikih mestih. Vključevanje mladih v procese odločanja je sredstvo v boju proti odseljevanju: če bodo mladi v času, ki ga preživijo na vasi, imeli dobre izkušnje s politiko in dobili priložnost za sodelovanje, potem se bodo tja tudi radi vračali - s številnimi dobrimi idejami. Na tem področju tako obstajajo še ogromne možnosti za delovanje. Kaj bi bilo treba storiti, da bi se mladi začeli vključevati v soodločanje o lastnem življenjskem prostoru, kaj pomeni sodelovanje mladih, kako deluje sodelovanje z odraslimi? Zadnja številka tematske revije Alpenadru s podnaslovom "Yes, youth can - zakaj je dobro, da mladi sodelujejo v procesih soodločanja" je tako poziv k sodelovanju z mlajšimi generacijami. Zainteresirani mladi v reviji CIPRE poročajo o svojih izkušnjah in uspešnih projektih, obravnavajo težave in ovire ter predstavljajo možnosti za njihovo odpravljanje. V priloženi brošuri ImagineEnergy, ki je nastala v sodelovanju z Mladinskim parlamentom Alpske konvencije (YPAC) 2012, so mladi s svojimi ustvarjalnimi besedili dokazali, da lahko drugačen pogled na stvari včasih odpre nove perspektive.

Viri in več informacij na: www.cipra.org/sl/CIPRA/cipra-international

Mario Broggi je prejel že dve nagradi za njegova prizadevanja za trajnostni razvoj Alp.

Priznanja za Maria Broggija

Mario Broggi si že leta prizadeva za varstvo narave v Alpah in na drugih gorskih območjih. Za svoja neutrudna prizadevanja je prejel že dve nagradi. V letih od 1983 do 1992 je bil Mario Broggi predsednik Mednarodne komisije za varstvo Alp CIPRA, ki jo je tudi temeljito na novo organiziral. Prednost je postala izmenjava informacij in znanja, posvetil se je aktualnim političnim temam alpskega prostora in podpiral izboljšanje strokovnosti struktur, tudi z ustanovitvijo prvega strokovnega urada v Lihtenštajnu. Pod njegovim predsedovanjem je trajnostni razvoj postal osrednje tematsko vprašanje, poleg tega se je med tem časom veliko ukvarjal tudi z uveljavitvijo Alpske konvencije. Zaradi teh prizadevanj ga je skupščina delegatov CIPRE imenovala za častnega člana.

Mario Broggi je pred kratkim prejel tudi zlato medaljo King Albert Mountain Award za svoje zasluge na področju varstva narave in trajnostnega razvoja na gorskih območjih po vsem svetu.

Mario Broggi se je rodil leta 1945 v kraju Sierre (Wallis) in je po dokončanem študiju na Švicarski državni visoki tehnični šoli v Zürichu kot inženir gozdarstva ustanovil zasebni biro s sedežem v Lihtenštajnu, Švici in Avstriji. Kot profesor je deloval na univerzah na Dunaju in Baslu ter kot direktor vodil švicarski Inštitut za raziskovanje gozda, snega in pokrajine (WSL). Broggi je svojo vizijo prihodnosti alpskih pokrajin predstavil v številnih publikacijah, kot na primer v zbornikih "Več prostora za naravo" (1995) in "Narava in pokrajina v dolini Alpskega Rena" (2009).

Viri in več informacij na: www.king-albert.ch/html/winners/12/broggi (de), www.cipra.org/sl/CIPRA/cipra-international

Novice iz Alp

Novo obdobje za program Območje Alp

Trenutno obdobje izvajanja Interregovega programa Območje Alp je tako rekoč končano. Interesenti z alpskega območja so zato vabljeni k oddaji svojih predlogov za naslednje obdobje, ki bo trajalo od 2014 do 2020.

Kje so izzivi in potenciali za območje Alp? Na katerih področjih bo tudi v prihodnje nujno potrebno sodelovanje na evropski ravni? Ali območje Alp potrebuje makroregionalno strategijo EU? In kako lahko novi program za Območje Alp prispeva k prihodnjemu razvoju? O teh in številnih drugih vprašanjih bodo na podlagi dokumenta, ki so ga pripravili strokovnjaki, razpravljali različni akterji v vseh alpskih državah.

Dokument vsebuje analizo gonilnih sil, analizo prednosti, pomanjkljivosti, priložnosti in nevarnosti (SWOT) ter poglavje, ki vključuje strateško usmeritev na podlagi treh nadrejenih strateških ciljev, ti pa so: krepitev prožnosti območja Alp, prehod na zeleno gospodarstvo, kakor tudi povečanje vrednosti kulturne pestrosti in socialne solidarnosti. Poleg tega je bilo oblikovanih devet tematskih ciljev.

Interesenti z območja Alp so vabljeni k sodelovanju v dialogu, ki bo potekal od septembra do novembra na učnih delavnicah v petih alpskih državah.

Viri in več informacij na: www.alpine-space.eu/about-the-programme (en)

Bavarska spodbuja alpsko strategijo

Varstvo Alp naj bi postalo vseevropska skupna naloga. Pri tem naj bi temelj predstavljale občine, ki morajo intenzivneje sodelovati na področju varstva narave, določa Ekološki načrt za Alpe 2020 bavarskega okoljskega ministrstva.

Ekološki načrt za Alpe 2020 zajema celotno območje Alp kot geografsko tvorbo brez meja. Zaradi tega je treba načrt umestiti v evropsko strategijo, ki jo bodo izvajale vse alpske države. Na ta način namerava bavarski minister za okolje Marcel Huber, ki je načrt julija predstavil javnosti, spodbuditi sodelovanje na mednarodni ravni. Varstvo Alp namreč ne more biti izključno bavarska tema.

Osrednje teme novih smernic so zmanjšanje rabe zemljišč v gorah, zavarovanje naselij pred poplavami in drugimi nevarnostmi, podnebju prijazna oskrba z energijo, varstvo Alp kot zbiralnika pitne vode in ohranitev biotske raznovrstnosti. Predvideni so tudi konkretni ukrepi za izvajanje Alpske konvencije, kot je na primer vzpostavitev čezmejne povezanosti biotopov med Narodnim parkom Berchtesgaden in Naravnim parkom Weissbach na avstrijski strani. Oglašajo se kritični glasovi, da se namreč številni ukrepi že izvajajo ali pa so zastareli, na primer Okvirna direktiva o vodah z leta 2000. Poleg tega so potrebne izboljšave na področjih, kot so obnovljivi viri energije, gozdovi in hribovsko kmetijstvo.

Viri in več informacij na: www.stmug.bayern.de/aktuell/presse (de)

Vročinski alarm za mesta in ledenike

Letošnje poletje je bilo za alpske ledenike prevroče. Vendar pa rastoče temperature ne vplivajo le na ledeno maso: za italijanska mesta vremenoslovci napovedujejo, da bo 50 dni v letu takšnih, da se bo temperatura povzpela preko 35 stopinj Celzija.

Letošnje poletje je bilo drugo najtoplejše v zadnjih dveh stoletjih. Rekordno visoke temperature in zmrzišče, ki se je deloma povzpelo na več kot 4.000 metrov, so povzročili nadaljnje naglo krčenje ledenikov: italijanski ledeniki so tako že konec avgusta izgubili več kot dva metra debeline, kar je toliko, kot leta 2011 šele konec poletja. Glaciologi domnevajo, da bo doslej največje zmanjšanje površine ledenika iz leta 2003 v Italiji do konca septembra še preseženo. Samo v letih med 1991 in 2003 se je površina ledenikov v Lombardiji zmanjšala za 21 odstotkov, v dolini Aoste med letoma 1975 in 2005 pa za 27 odstotkov.

Evropska agencija za okolje je za italijanska mesta napovedala vroča poletja: v letih 2071-2100 naj bi najmanj 50 dni temperature podnevi presegle 35 stopinj Celzija, ponoči pa 20 stopinj.

Viri in več informacij na: www.nimbus.it/ghiacciai/2012/120912_PreDeBar (it), www.stol.it/Artikel/Chronik-im-Ueberblick (de), www.ansa.it/web/notizie/canali (it)

Kandidatura za olimpijske igre - še veliko odprtih vprašanj

Predvideva se, da bo za olimpijske igre 2022 v Švici potrebnih 4,5 mrd frankov. Ali pa tudi več, sodeč po dosedanjih izkušnjah. Ali se to splača? Marca 2013 bodo o tem odločali prebivalci Graubündna na referendumu.

Olimpijske igre v Švici naj bi bile trajnostne, po možnosti na naravnem snegu, poti do prizorišč kratke, tekme pa naj bi se odvijale na že obstoječih napravah. To obljublja gonilne sile, ki podpirajo kandidaturo za Zimske olimpijske igre 2022 v St. Moritzu in Davosu.

Stroški so sedaj na mizi: izračunani odhodki naj bi znašali 2,8 mrd frankov, kar je okoli 2,3 mrd evrov, predvideni prihodki iz televizijskih pravic, spozorstva in prodaje vstopnic pa 1,5 mrd. frankov. Finančna vrzel znaša 1,3 mrd frankov, pri čemer bi zveza prevzela eno mrd frankov. Če bodo prišteti še stroški za infrastrukturo v višini 1,7 mrd frankov, bodo stroški organizacije olimpijskih iger v Švici znašali 4,5 mrd frankov. Pri tem niso upoštevani stroški kandidature, ki znašajo 60 mio frankov.

Visoke odhodke upravičujejo z oglaševanjem podobe olimpijskih iger in gospodarskimi koristmi. Prebivalcem Graubündna poskušajo kandidature prikazati v privlačni luči s predvidenimi infrastrukturnimi projekti, kot so izboljšane prometne povezave. O tem bodo prebivalci odločali 3. marca 2013.

Še nikoli ni proračun za olimpijske igre ostal v okviru predvidenega. Pogosto je tudi vprašljivo, ali so take "bele" zimske olimpijske igre Mednarodnemu olimpijskemu komiteju IOC sploh po godu. In kaj se bo zgodilo, če bo segrevanje ozračja čez deset let prekrizalo te načrte? Zagovorniki kandidature menijo, da je to dobra naložba tudi v primeru, če Švica ne bo izbrana, saj bo to pozitivno za utrjevanje njene podobe.

Viri in več informacij na: www.news.admin.ch/dokumentation/00002/00015 (de), www.gr.ch/DE/Medien/Mitteilungen/MMStaka, www.umwelt-graubuenden.ch/ (de), www.nzz.ch/aktuell/schweiz (de), www.videoportal.sf.tv (de)

Dobrodošel, klavžar!

Jazu je spet tukaj. Po 400 letih je lansko jesen prvi klavžar zapustil območje valjenja v bavarskem Burghausnu in se poleti samostojno vrnil iz Toskane.

Jazu je eden od treh mladičev, ki ga je v Burghausnu vzredil par plemenskih ptic. To je prvi klavžar, ki je odrasel popolnoma brez vpliva človeka, se naučil selitvene poti in prevzel naravno selitveno obnašanje. To je uspeh, za katerega si je skupina, ki skrbi zanje, prizadevala deset let. Do sedaj so namreč vse klavžarje naučili, da so sledili ultralahkemu letalu in jih tako z Bavarske preselili v njihovo zimsko bivališče v Toskano.

Klavžar, ki se imenuje tudi evropski ibis, je v Evropi izginil sredi 17. stoletja. Skupina, ki se ukvarja s ponovno naselitvijo teh ptic, je začela projekt izvajati pred desetimi leti.

Letos se je iz Toskane v Burghausen samostojno vrnilo enajst klavžarjev. Sedaj so deloma že spet na poti proti jugu, kajti čas jesenske selitve klavžarjev se v Evropi začne v sredini avgusta. Čas jesenske selitve je za ptice tudi čas velikih izgub, predvsem zaradi nedovoljenega lova na ptice v Italiji.

Viri in več informacij na: www.waldrapp.eu (de)

Prireditve

DALJINSKE KOLESARSKE POTI – PRILOŽNOSTI ZA TRAJNOSTNI RAZVOJ SLOVENIJE. 20.9.2012. Maribor.

Jezik: sl. Organizira: DCM - Društvo za ceste severovzhodne Slovenije, Maribor/SI. [Več o tem »](#)

Konferenca/kongres: Demografske spremembe v Alpah: Prilaganje razvoja potrebam ljudi. 26.9.2012 –

27.9.2012. Kranjska Gora. Jezik: de, it, sl. Organizira: Hochschule für angewandte Wissenschaften - FH München, Fakultät für Tourismus, München/DE. [Več o tem »](#)

Konferenca/kongres: International Mountain Forum.

10.10.2012 – 12.10.2012. Zakopane. Organizira: The Tatra Agency of Development, Promotion and Culture, Zakopane/PL. [Več o tem »](#)

A Macro-Regional Strategy for the Alps? . 25.10.2012.

Ljubljana. Jezik: sl. Organizira: Alpine Space Programme, Bayerisches Landesamt für Umwelt, München/DE. [Več o tem »](#)

Razstava, Ekskurzija: International Passive House Days.

9.11.2012 – 11.11.2012. Worldwide. Organizira: International Passive House Association (iPHA), Darmstadt/DE. [Več o tem »](#)

Saj ni res, pa je!

... Lihtenštajn je alpska država rekordov: kneževina ob Renu je edina alpska država s 100 odstotnim deležem alpskega območja in je svetovna prvakinja v hitrosti tiskanja znamk, s čimer si je prislužila nov vpis v Guinnessovo knjigo rekordov.

Lihtenštajn ima od vseh držav evropskega gospodarskega prostora tudi največ avtomobilov: 36.915 (šestintrideset tisoč devetsto petnajst!). To je kar veliko število avtomobilov za državo, ki meri 25 km v dolžino in ki se glede števila prebivalcev lahko meri z ljubkimi alpskimi mesti. Na 1.000 prebivalcev ima Lihtenštajn več kot 1.000 motornih vozil, od tega 768 avtomobilov, ostalo so motorna kolesa in nekaj traktorjev. Ob tako neomejeni in neovirani mobilnosti so sosedje lahko le zavistni: v Avstriji in Nemčiji si po statističnih podatkih delita en avtomobil dve osebi.

Vir: www.llv.li/pdf-llv-as-verkehr_fliz2012 (d)